

# DE TIJD LOOPT

Politieke eisen rond een wereldwijd  
bondgenootschap voor ontwikkeling



**2015**  
DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN  
DE TIJD LOOPT

Broederlijk Delen 

# Inhoud

## ZIEN

- 4 **Wat zijn de Millenniumdoelstellingen?**
- 5 **Drie verhalen uit het Zuiden**
  - Kleine Filipijnse bananenboeren tegen Goliath
  - Klatergoud in Bolivia
  - Dumping pluimt de kippenboeren in Kameroen
- 12 **Onze focus: een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling (MDG 8)**

## OORDELEN

- 14 **MDG 8 onder de loep**
  - Onvoldoende participatie van de betrokkenen
  - Internationaal beleid schiet tekort:
    - Onverantwoorde leningen en onvoldoende schuldkwijtschelding
    - Opgelegde handelsliberalisering
    - Te weinig en verkeerde ontwikkelingshulp
- 24 **En wat verstaat Broederlijk Delen onder een wereldwijd bondgenootschap?**
  - Gelijkwaardigheid: iedereen heeft recht op ontwikkeling
  - Deelname van alle betrokkenen
  - Optie voor de armen
- 26 **Wat betekent dit voor de invulling van MDG 8?**

## HANDELEN

- 27 **Politieke eisen voor België**
  - Volledige kwijtschelding van schulden van arme landen
  - Rechtvaardige handelsrelaties met het Zuiden
  - Meer en betere ontwikkelingssamenwerking

## 31 BESLUIT



## HET ZUIDEN WIL GROEIEN, CAMPAGNE 2006

Broederlijk Delen laat groepen mensen in het Zuiden hun eigen plannen voor bestrijding van armoede en onrecht realiseren. Want lokale gemeenschappen zorgen voor duurzame ontwikkeling vanuit hun eigen visie en deskundigheid en vanuit de mogelijkheden die ter plaatse aanwezig zijn.

In 2006 richt Broederlijk Delen de schijnwerpers op de initiatieven van mensen uit het Zuiden in hun strijd tegen de armoede. Als concreet voorbeeld nemen we de bananenboeren uit het Filipijnse bergdorp Sibulan. Zij bleven niet bij de pakken zitten, maar richtten hun eigen biobananenplantage op. Zo blijven ze uit de greep van multinationals, telen ze op een ecologische manier en kunnen ze hun inkomen verhogen.

Broederlijk Delen wil de mensen in Vlaanderen aanzetten om zich achter de plannen van het Zuiden te scharen. In 2006 nodigt Broederlijk Delen groepen uit om een Vice Versa-vlag te maken. Een teken van solidariteit met het Zuiden!

Omdat Broederlijk Delen ook sleutelt aan de politieke hindernissen die de plannen van mensen in het Zuiden dwarsbomen, vragen we iedereen om het verzoekschrift '2015. De tijd loopt.' te ondertekenen. Daarmee willen we de regeringsleiders onder druk zetten om hun belofte om tegen 2015 de armoede te halveren, na te komen.

# Beste lezer,

De laatste tijd heeft u misschien al iets gehoord over de Millenniumdoelstellingen. Daarmee willen regeringsleiders de extreme armoede en ongelijkheid halveren tegen 2015. In september 2005 had hierover in New York een top van de Verenigde Naties (VN) plaats. Dankzij Broederlijk Delen kreeg ik de kans om gedurende zes maanden de voorbereidende onderhandelingen voor die top ter plekke te volgen.

2005 leek - niet alleen voor mij - een scharnierjaar om de internationale gemeenschap voor de strijd tegen armoede en ziekte te mobiliseren. Die verwachtingen werden helaas niet ingelost. Dit bleek ook duidelijk op de VN-top in New York. Tijdens de voorbereidende onderhandelingen liet de VS-ambassadeur bij de VN alle verwijzingen naar de Millenniumdoelstellingen schrappen. Op het moment dat de VS een doorbraak rond armoedebestrijding tegenhielden, ondergingen ze zelf de gevolgen van de orkaan Katrina en vroegen ze financiële steun van de wereldgemeenschap. Zelfs Cuba en Noord-Korea boden hulp aan de supermacht. Een natuurramp zoals de orkaan Katrina legt nochtans op een pijnlijke manier bloot dat iedereen kwetsbaar is.

In deze brochure concentreren we ons vooral op doelstelling 8: 'een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling uitwerken'. We vertrekken in het Zuiden met verhalen uit de Filippijnen, Bolivia

en Kameroen. Deze verhalen laten ons **zien** wat er ter plaatse gebeurt en zijn een voorbeeld van wat zich in vele landen afspeelt. Met deze realiteit voor ogen nemen we doelstelling 8 onder de loep. We **oordelen** over wat fout zit en hoe er kan aan gewerkt worden. Onze voornaamste eis is dat de stem van de armen meer gehoord wordt. Met de politieke eisen roepen we onze Belgische beleidsverantwoordelijken op tot **handelen**. Dit doen we omdat de uitvoering van de MDG's ook een zaak is van onze regering. Want hoewel de internationale gemeenschap over de middelen beschikt, ontbreekt het haar momenteel aan politieke wil om deze agenda tegen 2015 te realiseren. Actie is daarom dringend nodig.

Vele organisaties overal ter wereld, ook de Vlaamse noord-zuidbeweging, hebben besloten om rond de Millenniumdoelstellingen actie te voeren. Omdat we regeringen en internationale instellingen rekenschap willen vragen van hun beloftes. Omdat de armen niet langer kunnen wachten, omdat de tijd loopt! In het midden van deze brochure vind je een uitneembaar verzoekschrift. Met het verzoekschrift roepen we iedereen op om de gezamenlijke eisen van de noord-zuidbeweging te onderschrijven. Want het is absoluut onverantwoord dat er nog getreuzeld wordt.

Ann De Jonghe,  
30 september 2005

# Wat zijn de Millennium- doelstellingen?

Aan het begin van het nieuwe millennium beloofden 191 regeringen uit Noord en Zuid om het aantal mensen dat in armoede leeft te halveren tegen 2015. Op basis van deze en andere beloftes werkten de Verenigde Naties en de Wereldbank acht Millenniumdoelstellingen uit. Via deze *Millennium Development Goals* (MDG's) willen ze onder andere kinderen op de schoolbanken krijgen, inentingscampagnes organiseren om de kindersterfte terug te dringen, zorgen voor betere medische begeleiding bij bevallingen en de toegang tot water verbeteren (zie kader). Het zijn eenvoudige doelstellingen die aan de publieke opinie duidelijk maken waarom ontwikkelings-samenwerking nodig is.

De Millenniumdoelstellingen (MDG's) zijn het resultaat van een overleg op het niveau van de wereldleiders. Dit zorgt voor een breed politiek draagvlak. In tegenstelling tot vroeger is men het nu eens om van armoedebestrijding een prioriteit te maken binnen een welbepaald kader en tijdschema, met name tegen 2015. Ook de Wereldbank en het Internationaal Muntfonds besloten de MDG's in hun beleid te integreren.

## Millenniumdoelstellingen

Tegen 2015...

1. is het aantal mensen dat in extreme armoede en honger leeft met de helft verminderd;
2. gaan alle jongens en meisjes naar de lagere school;
3. hebben mannen en vrouwen meer gelijke rechten;
4. is kindersterfte sterk verminderd;
5. sterven er minder moeders bij zwangerschap en bevalling;
6. is de verspreiding van ziektes als aids en malaria gestopt;
7. leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu;
8. werken landen in Noord en Zuid beter samen in een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling.



# Drie verhalen uit het Zuiden <sup>ZIEN</sup>

De volgende drie verhalen uit Afrika, Azië en Latijns-Amerika staan symbool voor hetgeen duizenden gemeenschappen en hun organisaties in het Zuiden overkomt. Ze moeten vechten voor de rechten en de kansen van kleine producenten die overgeleverd zijn aan de grillen van de vrije wereldmarkt. Ze moeten zich schrap zetten tegen internationale bedrijven en buitenlandse investeerders die het water vergiften of ontbossing en erosie veroorzaken. De overheden schieten tekort inzake armoedebestrijding, duurzame landbouw, onderwijs of gezondheidszorg, mede omdat ze moeten gehoorzamen aan internationale geldschieters die het Zuiden afslanking van de staat of liberalisering opleggen. Aan de hand van deze concrete voorbeelden geven we vervolgens aan waar de oplossingen liggen: meer democratie in internationale besluitvormingsprocedures en arme mensen samen met hun organisaties meer stem geven.



Bananenplantage in Sibulan, Filippijnen

## KLEINE FILIPPIJNSE BANANENBOEREN TEGEN GOLIATH

Sibulan is een klein bergdorpje op het eiland Mindanao. De boeren behoren er tot een achtergestelde etnische minderheid. Mindanao is rijk aan grondstoffen en geschikte landbouwgrond, maar door een zware schuldenlast kan de Filippijnse overheid weinig investeren in de infrastructuur. Als lid van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) moeten de Filippijnen hun grenzen openstellen voor buitenlandse investeerders. De overheid ziet zich vaak genoodzaakt om gronden te verkopen aan grote buitenlandse bedrijven die bijvoorbeeld in de mijnbouw of exportlandbouw werkzaam zijn. Zo zijn er al veel grote ananassen bananenplantages van Dole of Del Monte op Mindanao te vinden. Maar op deze plantages verbouwt men monoculturen, die chemische pesticiden en meststoffen nodig hebben en de grond uitputten en onbeschermd achterlaten.



Sobagromco, Sibulan, Filippijnen

## BANANENBOEREN IN SIBULAN KRIJGEN EEN VOORSTEL

Met exportbananen is veel geld te verdienen, op voorwaarde dat men groot-schalig en goedkoop kan produceren. Ondernemingen voeren dan ook een agressief beleid om grond in handen te krijgen. Ze vragen boeren om hun land voor minstens vijftien jaar te verhuren, waarbij die boeren in dienst van het bedrijf op hun eigen land gaan werken. Soge Company, één van die bedrijven, kwam in 2003 met zo'n voorstel bij de bergboeren van Sibulan terecht. De leden van de dorpsraad namen het voorstel echter niet aan. Ze hadden eerder een resolutie aanvaard om in het gebied geen bananenproductie op te starten die gebaseerd is op monocultuur of chemische producten. Deze beslissing betekende een belangrijk keerpunt voor de bergboeren.

## DE KLEINE BOEREN TRACHTEN EEN PLAATS TE VEROVEREN OP DE GROTE MARKT

De mondiale bananenhandel is voor een kleine speler een moeilijke sector: 80% van de wereldwijde bananenhandel is in handen van slechts vijf bedrijven. Bovendien is er overproductie, waardoor de prijzen momenteel erg laag zijn. Daarom richtten de boeren van Sibulan de coöperatie SOBAGROMCO op en vroegen ze de hulp van FARMCOOP. Deze partnerorganisatie van Broederlijk Delen begeleidt hen bij het opzetten van hun ecologisch duurzame plantages en bij het vermarkten van hun producten. FARMCOOP heeft hier al jaren ervaring mee en werkt samen met meer dan dertig coöperaties.

Ondanks de zware concurrentie slagen de boeren van Sibulan erin om hun zelfstandigheid te behouden door biobananen te produceren en te vermarkten. Ze verkopen hun bananen via eerlijke handel, in samenwerking met organisaties op de Filippijnen en consumentenorganisaties in Japan. De zoete hooglandbananen van Mindanao zijn zeer geliefd bij een groeiende groep kritische Japanse consumenten. FARMCOOP investeert ook in internationaal lobbywerk via het netwerk EUROBAN (European Banana Action Network).

## RESULTATEN VAN HET BONDGENOOTSCHAP

De boeren in Sibulan kunnen zelfstandig bepalen hoe ze hun velden gebruiken. Dit levert hen meer inkomen op dan wanneer ze hun velden zouden hebben verpacht. Een deel van de opbrengst investeert de coöperatie in voorzieningen en sociale projecten, zoals een verbeterde toegangsweg tot de plantage, een nieuw pakhuis en een watertoevoersysteem. Onder begeleiding van FARMCOOP produceren ze nu zelf organische bestrijdingsmiddelen. Er zijn ook plannen om een deel van de oogst te verwerken tot jam en puree om zo een extra inkomen te verwerven. Door de samenwerking wordt de armoede onder de boeren teruggedrongen en stijgt niet alleen hun welvaart, maar ook hun welzijn. Het zijn nu kleine rurale ondernemers die de controle over het gebruik van hun land behouden. Voor dit werk ontvangt FARMCOOP financiële steun van Broederlijk Delen. FARMCOOP en Broederlijk Delen werken ook samen aan eerlijkere spelregels binnen de internationale vrijhandel. Op die manier wil Broederlijk Delen de boeren in Sibulan helpen om een duurzame toekomst op te bouwen en zijn steentje bijdragen om er de armoede te bestrijden.



Open mijnbouw in Oruro, Bolivia

## KLATERGOLD IN BOLIVIA: VERDEEL-EN-HEERSPOLITIEK VAN BEDRIJVEN

Bolivia is het armste land van Zuid-Amerika. Vooral op de hoogvlakte in het westen moeten de meeste mensen het zien te rooien met overlevingslandbouw. In de regio Santa Cruz gaat het economisch iets beter met industriële landbouw en de ontginning van petroleum, maar de rijkdom is er slecht verdeeld. De ondergrond van de Andes zit vol met ertsen en mineralen. De Boliviaanse regering ziet zich door de slechte economische toestand en vooral onder druk van het IMF en de Wereldbank, verplicht om deze ondergrond te verkopen aan buitenlandse bedrijven. Dit is niet nieuw. Reeds ten tijde van de Spaanse verovering moesten inheemsen de bergen inkruipen om er zilver en tin uit te halen voor het profijt van buitenlandse

machten. Meer dan 500 jaar later is er weinig veranderd: de aderlating van het land gaat verder, maar nu onder het mom van armoedebestrijding.

## EEN VERGIFTIGD GESCHENK

In Oruro, een mijnstad in het Zuiden van de hoogvlakte, leeft men al eeuwen van de exploitatie van erts. Enkele jaren geleden streek de Amerikaanse firma Newmont er neer om goud uit de bergen te halen. De dochteronderneming van Newmont, Inti Raymi, doet er aan open mijnbouw. Dag en nacht rijden enorme vrachtwagens af en aan en graven machines de bergen af. De steenbrokken worden gemalen en in grote putten gestort, waarvan de bodem bedekt is met een 'waterdicht' zeil. Over deze gemalen stenen wordt cyaankali - een zwaar gif - gesproeid zodat de steenmassa ontbindt en er alleen nog metaalertsen overblijven. Uit deze erts kan men dan vrij makkelijk het goud afscheiden.

De cyaankali dreigt door de zeilen te dringen en in het grondwater terecht te komen, dat afvloeit naar het nabijgelegen meer van Oruro. Uit het meer halen de boeren uit de buurt onder andere drinkwater voor hun vee. Het zware gif bedreigt niet alleen het uitgestrekte zoetwaterreservoir van Oruro, maar ook de rivieren die met het meer verbonden zijn. Maar Inti Raymi en het moederbedrijf Newmont wijzen elke verantwoordelijkheid af. De Boliviaanse overheid doet alsof haar neus bloedt.



Op zoek naar goud, Oruro, Bolivia

## BETROKKENHEID VAN CEPA BIJ DE ZAAK

Toen een deel van de veestapel door vergiftiging overleed, klopte een aantal arme boerengemeenschappen aan bij CEPA, de partnerorganisatie van Broederlijk Delen in Oruro. Deze organisatie werkt er al jaren met de lokale culturen van de inheemsen en deelt hun strijd rond ecologische en sociale problemen. CEPA zette zich achter de eis van de boerengemeenschappen voor een onafhankelijk milieurapport. Ondanks vele beloftes en inspanningen is dit nog steeds niet uitgevoerd. Ondertussen zet de mijnmaatschappij de mijnwerkers op tegen CEPA, omdat CEPA met deze acties de mijnwerkers zou benadelen.

## RESULTATEN VAN HET BONDGENOOTSCHAP

Om de armen onderling niet verder in verdeeldheid te brengen, probeert CEPA tussen de twee groepen te bemiddelen. Boeren en mijnarbeiders kunnen partners zijn in de strijd tegen de armoede en voor het samengaan van arbeid en milieu. Maar noch het mijnbedrijf, noch de regering nemen hun verantwoordelijkheid op. Voor hen telt alleen het winstbejag: zo snel en zoveel mogelijk goud ontginnen. De slecht betaalde mijnwerkers krijgen wat klatergoud, de boerengemeenschappen een voor jaren vervuilde grond. CEPA blijft ijveren voor een onafhankelijk milieuraapport en voor een duurzame oplossing waar alle armen beter van worden. Na de verkiezingen hopen de inheemsen op een regering die het land niet verder uitverkoopt.

Geïmporteerde bevroren kip op de Kameroense markt



## DUMPING PLUIMT DE KIPPENBOEREN IN KAMEROEN

Landbouw en veeteelt zijn erg belangrijk voor Kameroen en stellen 65% van de bevolking tewerk. Maar de sector staat onder zware druk. Een van de oorzaken bij de kippenteelt is de goedkope invoer van bevroren kippendelen afkomstig uit Europa. De laatste tien jaar is deze invoer spectaculair toegenomen. Het gaat over stukken (vleugels, poten) die niet geliefd zijn bij de Europese consument en die vroeger vooral terechtkwamen in ons honden- en kattenvoer. Door de goedkope ingevoerde kippendelen te kopen kan de arme Kameroener toch een beetje vlees serveren, ook al heeft het niet dezelfde goede smaak en kwaliteit als de lokale kip. Die is een stuk duurder omdat men ze op een kleinschalige manier kweekt, van het platteland naar de stad moet brengen en ze, in tegenstelling tot de bevroren kippen, als geheel verkoopt.

## INGEVOERDE KIPPEN VERSTOREN KAMEROENSE MARKT

Door de invoer is de lokale kippenproductie in een zware crisis terechtgekomen. Van elke honderd kwekers in 1996 bleven er in 2002 nog slechts 8% kippenkwekers over. Een echte ramp voor de lokale economie, want elke kippenkweker die de deuren sluit betekent ook een streep door de rekening van de

leveranciers (maïs- en sojaproductanten) en de lokale verwerkers en handelaars. De organisatie ACDIC (Association Citoyenne de Défense des Intérêts Collectifs) schat dat per ton ingevoerde kip een kwekerij van vijfhonderd kippen moet sluiten. Dit resulteert in een verlies van telkens vijf arbeidsplaatsen: drie op het platteland (kippenkwekers, maïs- en sojaboeren) en twee in de stad (verwerking/verkoop). Dat zijn meer dan 100.000 arbeidsplaatsen per jaar! Op die manier worden vele armoedebestrijdingsprogramma's in Kameroen tenietgedaan, want werkloosheid betekent meer armoede.

## NIET IEDEREEN BLIJFT BIJ DE PAKKEN ZITTEN...

ACDIC is een partnerorganisatie van Broederlijk Delen. Ze zag hoe de invoer van bevoren kippen snel toenam en de werkloosheid schrikbarend steeg, en besloot hierover een campagne op te starten. Ze bestudeerde de hoeveelheid en kwaliteit van de ingevoerde kippen, de impact op de lokale werkgelegenheid en de toename van de armoede. Nadien verspreidde ze de gegevens van de studie en zette een sensibilisatiecampagne op touw, gericht op de consumenten maar ook op de media en de politieke wereld. ACDIC wil dat consumenten en lokale kleinschalige producenten worden beschermd en toegang hebben tot veilig voedsel, van goede kwaliteit en van eigen bodem. De campagne van ACDIC



Yaoundé, Kameroen

in Kameroen heeft z'n effect niet gemist: vele consumenten in de grote steden van Kameroen zijn zich nu bewust van de gezondheidsrisico's van ingevoerde bevoren kip en denken twee keer na vooraleer de kip te kopen. Ook andere organisaties in Kameroen nemen het thema nu op en voeren er actie rond. De nationale politiek kwam uiteindelijk ook in beweging: na 22 jaar dienst stuurde men de Minister van Veeteelt omwille van corruptie de laan uit.

## RESULTATEN VAN HET BONDGENOOTSCHAP

Sinds november 2004 beperkt Kameroen de invoer van kip tot vijfduizend ton en sinds september 2004 is er geen enkele nieuwe invoervergunning verstrekt. Kameroen heft een nieuwe invoertaks van zo'n 1,5 euro per kilo. De helft van de opbrengst gaat naar een fonds ter ondersteuning van de lokale produc-

tie. Die neemt stilaan terug toe, maar er is nog geen reden tot juichen. De armoede onder de kippenboeren is nog steeds schrijnend. Vooraleer een nieuwe beslissing te nemen over invoerquota, roept de bevoegde minister binnenkort alle betrokken partijen bijeen voor een overleg. De actie van ACDIC heeft ook internationaal weerklank gevonden. Zo hebben enkele Europese ngo's (Broederlijk Delen, SOS Faim, ICCO, CCFD, e.a.) het thema overgenomen. Ze voeren er nu lobbycampagnes rond en trachten de bevolking te sensibiliseren. Vertegenwoordigers van ACDIC verrichten samen met Europese collega's politiek werk bij de Wereldhandelsorganisatie en de Europese Unie.

## WAT LEREN DEZE VERHALEN ONS?

Deze verhalen tonen aan dat bondgenootschap werkt. In de drie landen maken de partnerorganisaties van Broederlijk Delen plannen om een duurzame toekomst uit te bouwen. Ze nemen de strijd tegen de armoede zelf in handen en door samen te werken verbetert hun levenssituatie. Hierbij gaat het in de eerste plaats over een degelijk bondgenootschap tussen mensen en organisaties in het Zuiden zelf. Maar ook het bondgenootschap tussen organisaties in Zuid en Noord komt aan bod, meer bepaald de samenwerking tussen Broederlijk Delen en zijn partners.



Annie met haar gezin in Sibulan, Filippijnen

Even belangrijk zijn de bondgenootschappen tussen nationale overheden in het Zuiden, regeringen in het Noorden en de internationale instellingen. Want niet alle problemen kunnen lokaal aangepakt worden. Structurele hindernissen voor armoedebestrijding, zoals bijvoorbeeld een slechte werking van de markt, opgelegde liberalisering en de toenemende macht van multinationale ondernemingen, moet men op nationaal of internationaal niveau oplossen. Alleen met een goed internationaal beleid en een goed functionerend wereldwijd bondgenootschap kan men armoede op een efficiënte manier bestrijden op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

# Onze focus: een wereldwijd bondgenoot-

Met de Millenniumdoelstellingen erkent de internationale gemeenschap dat er structurele oorzaken van armoede zijn en dat die met een gezamenlijke inspanning moeten worden opgelost. Dat is precies wat MDG 8 beoogt: 'een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling uitwerken'. Alleen schiet MDG 8

daar schromelijk in tekort. Doelstelling 8 bestaat in totaal uit zeven streefdoelen die onder andere spreken over meer ontwikkelingshulp, schuldverlichting, handel en markttoegang (zie kader).

Doelstelling 8 is broodnodig voor de realisering van doelstellingen 1 tot 7.

## DOELSTELLING 8:

### Een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling uitwerken

- Een financieel en handelssysteem ontwikkelen dat open, voorspelbaar, niet discriminerend en op regels gebaseerd is. Het moet garant staan voor ontwikkeling, armoedebestrijding en goed bestuur op nationaal en internationaal niveau.
- Aandacht voor de specifieke behoeften van de minst ontwikkelde landen (MOL), onder andere door extra schuldverlichting en meer ontwikkelingshulp aan de landen die zich inzetten voor armoedebestrijding. Tarief- en quotavrije markttoegang creëren voor hun exportproducten.
- Aandacht voor de specifieke behoeften van kleine eilandstaten of ontwikkelingslanden zonder toegang tot de zee.
- De schuldenlast van ontwikkelingslanden op lange termijn draagbaar maken via nationale en internationale maatregelen, zodat een duurzame oplossing voor het schuldprobleem wordt aangereikt.
- Degelijke en productieve arbeid voor de jeugd creëren in samenwerking met ontwikkelingslanden.
- Essentiële en betaalbare medicijnen verstrekken in de ontwikkelingslanden, in samenwerking met farmaceutische bedrijven.
- De voordelen van nieuwe technologieën, vooral op het vlak van informatie en communicatie, voor iedereen toegankelijk maken, in samenwerking met het bedrijfsleven.

# schap voor ontwikkeling (MDG 8)

Landen in het Noorden dragen een grote verantwoordelijkheid omdat ze vele van de hefboomen voor ontwikkeling in handen hebben. Ontwikkelingslanden kunnen de MDG's bijvoorbeeld niet realiseren als het Noorden en de internationale instellingen de kwaliteit van de hulp niet verbeteren en als ze niet onmiddellijk met extra geld over de brug komen. Bovendien zien we, vijf jaar nadat de MDG's zijn opgesteld, grote regionale verschillen. Vele Afrikaanse landen hebben meer moeite om de MDG's te realiseren dan sommige Aziatische landen met een opbloeiende economie. Het aantal mensen in ontwikkelingslanden dat met minder dan 1 dollar per dag leeft, daalde tussen 1990 en 2001 met 21%. Maar als je het per regio bekijkt, zien de resultaten er anders uit: het armoedeaantal daalde in Azië met een kwart (voornamelijk door de cijfers van China), daalde in Latijns-Amerika lichtjes, veranderde weinig in Noord- en West-Afrika en steeg in Afrika beneden de Sahara<sup>1</sup>. Elke MDG vraagt daarom in elke regio een specifieke aanpak.

## POLITIEKE AGENDA IN 2005

In 2005 werden er enkele initiatieven genomen om de Millenniumdoelstellingen op de agenda te zetten. In januari en maart 2005 verschenen er twee rapporten over de vooruitgang van de doelstellingen: het rapport van het VN Millennium Project onder leiding van professor Jeffrey Sachs en het rapport van Kofi Annan, de secretaris-generaal van de VN. De Millenniumdoelstellingen stonden op de agenda van de G8 in juli 2005 en heel nadrukkelijk op die van de Algemene Vergadering van de VN in september 2005. Het leek wel een scharnierjaar om de internationale gemeenschap te mobiliseren voor de strijd tegen armoede en ziekte. Die verwachtingen werden helaas niet ingelost.

Voor alle duidelijkheid: het belang van de Millenniumdoelstellingen (MDG's) ligt erin dat het afspraken van regeringen zijn en dat we hen onder druk kunnen zetten om die afspraken na te komen. In een ideaal scenario zouden deze doelstellingen verder moeten gaan dan het halveren van de hongers of extreme armoede, maar we beseffen dat dit tijd vraagt. Maar zelfs voor een halvering van de armoede ziet het er niet goed uit. Actie, ook vanuit de ngo's, is daarom dringend nodig.

<sup>1</sup> The Millennium Development Goals Report 2005.

# MDG 8 onder de loep

Broederlijk Delen legt vooral de nadruk op het eigen initiatief en de eigen organisaties van de mensen waarvoor deze doelstellingen zijn bedacht<sup>2</sup>. En dat blijft in de aanpak van de MDG's te ver buiten beeld. De Millenniumdoelstellingen kunnen maar een succes worden als de belangen van de armen centraal staan. Dit veronderstelt een goed bondgenootschap tussen Noord en Zuid en vooral een goede participatie van de betrokken groepen.

Ons oordeel is dat in MDG 8 het idee van een bondgenootschap gebrekkig is uitgewerkt:

- Het bondgenootschap is in realiteit te veel een 'top-down-benadering' (alles wordt alleen van hogerhand beslist), waarbij de donoren de touwtjes in handen houden.
- Niet alle aspecten van duurzame armoedebestrijding worden behandeld.
- In tegenstelling tot de eerste zeven doelstellingen staan er in MDG 8 geen einddata of meetbare indicatoren.
- Er worden geen instrumenten aangereikt om landen, instellingen en bedrijven ter verantwoording te roepen als ze beloftes niet nakomen. Dat is niet toevallig. Al tientallen jaren leggen donoren bindende engagementen op aan ontwikkelingslanden. Zelf maken ze vage beloftes die ze met moeite nakomen.



MDG 8 is niet meer dan een herhaling van het actuele internationale beleid. Hier en daar wordt wat gezwaaid met extra - maar vage - beloftes en kleine correcties. Nergens worden er echter ingrijpende en structurele maatregelen bepleit. Juist die zijn hoognodig wil men een goed functionerend internationaal beleid en bondgenootschap uitwerken.

## ONVOLDENDE PARTICIPATIE VAN DE BETROKKENEN

*Door de globalisering worden steeds meer beslissingen in internationale instellingen genomen, zoals in de Wereldbank en het Internationaal Muntfonds.*

Omdat ontwikkelingslanden meer in de wereldeconomie geïntegreerd zijn, is hun ontwikkeling afhankelijker van globale economische evoluties en van beslissingen op internationaal niveau. Internationale instellingen

Lees verder op pagina 19

<sup>2</sup> Zie website van 11.11.11 en de Global Call to Action Against Poverty (GCAP) voor uitgebreide commentaren op de tekortkomingen van de MDG's: [www.11.be](http://www.11.be) en [www.whiteband.org](http://www.whiteband.org).



# Schrijf Geschiedenis

## Schrijf armoede de wereld uit!

De wereld zal er in 2015 heel anders uitzien.  
Dat is in elk geval beloofd door alle lidstaten van de Verenigde Naties.  
191 staatshoofden hebben de **Millenniumdoelstellingen** ondertekend,  
hun engagement om armoede en onrecht drastisch aan te pakken.

Dit is een historische kans om het tij te keren.  
We zullen in eigen land en wereldwijd druk uitoefenen  
om deze beloftes in resultaten om te zetten.

**2015**  
DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN  
DE TIJD LOOPT

# Als de **8 Millenniumdoelstellingen** gehaald worden, ziet de wereld er in **2015** als volgt uit:

- 1 Het aantal mensen dat in **extreme armoede** leeft, is **gehalveerd** ten opzichte van 1990. Dit geldt ook voor het aantal mensen dat **honger** heeft.
- 2 Alle kinderen op de wereld volgen **basisonderwijs**.
- 3 **Meisjes** krijgen **dezelfde kansen** als jongens, in het basis- en middelbaar onderwijs reeds in 2005, tegen 2015 op alle onderwijsniveaus.
- 4 Het **sterftecijfer** van kinderen onder de vijf jaar is met twee derde teruggebracht ten opzichte van 1990.
- 5 De **moedersterfte** is met driekwart teruggebracht ten opzichte van 1990.
- 6 Er is een halt toegeroepen aan de verspreiding van **HIV/Aids, malaria en andere ziektes**.
- 7 We voeren overal een goed **milieubeleid** en het onomkeerbare verlies van natuurlijke hulpbronnen is gestopt. Het aantal mensen zonder toegang tot veilig **drinkwater** is gehalveerd en de levensomstandigheden van ten minste honderd miljoen mensen in **sloppenwijken** is aanzienlijk verbeterd.
- 8 Wereldwijd wordt samengewerkt op het gebied van **ontwikkeling**. Er zijn afspraken over **goed bestuur**, landen voeren **eerlijke handel** met elkaar en er is een **eerlijk financieel systeem** op poten gezet. Het **schuldenprobleem** van ontwikkelingslanden is opgelost en de ontwikkelingslanden beschikken over **nieuwe technologieën**. Samen met ontwikkelingslanden is er **fatsoenlijk werk** voor jongeren gecreëerd.

**De Millenniumdoelstellingen** kunnen een belangrijke stap zijn in de strijd tegen armoede. Deze beloftes moeten ingelost worden. Maar we willen méér.

- We willen armoede helemaal de wereld uit. Een halvering kan nooit genoeg zijn.
- We willen een structurele aanpak. Geen oplapwerk.
- We willen dat dit gebeurt in overleg met regeringen en organisaties in ontwikkelingslanden.

**Je kan meewerken** aan de realisatie van de Millenniumdoelstellingen.

Onderteken dit verzoekschrift.

Daarmee vraag je aan de Belgische overheid om de Millenniumdoelstellingen te realiseren én om de lat hoger te leggen. Armoede moet helemaal de wereld uit.

Naam

Adres

Emailadres (indien mogelijk)

Handtekening

**We houden je graag op de hoogte.**

Enkel als je dat wenst, en zonder enige verplichting.



**Ja**, gelieve mij verder op de hoogte te houden.

een  
postzegel  
graag

www.detijdloopt.be

**2015 DE TIJD LOOPT**  
p/a 11.11.11 - Koepel van de  
**Vlaamse Noord-Zuidbeweging**  
**Vlasfabriekstraat 11**  
**1060 Brussel**

Dit is geen eenmalige actie. We willen op z'n minst tot 2015 met acties en campagnes blijven wegen op de realisatie van de Millenniumdoelstellingen.

### Gebruik van de adressen

- Wil je op de hoogte blijven, dan sturen wij je geregeld informatie over **2015 DE TIJD LOOPT**. Je adres wordt voor geen enkel ander doeleinde gebruikt. \*
- Wil je dat niet, dan maken wij verder geen gebruik van je adres.

\* Uw adresgegevens worden in het 2015 DE TIJD LOOPT -bestand opgenomen.  
U heeft recht op inzage in deze gegevens om ze te verbeteren, of te laten verwijderen.

# **Verzoekschrift**

## **Ik vraag aan de Belgische overheid**

- al het nodige te doen om de Millenniumdoelstellingen op de beste manier en samen met het Zuiden te realiseren
- deze inspanningen overkort verder te zetten om armoede en onrecht helemaal uit de wereld te bannen.

### **Dit betekent in eerste instantie:**

- volledige kwijtschelding van schulden van arme landen
- rechtvaardige handelsrelaties met het Zuiden
- meer geld voor ontwikkelingssamenwerking – minstens 0,7% vanaf 2010



Je kan dit **Verzoekschrift**  
ook invullen via de **website**:

**[www.detijdloopt.be](http://www.detijdloopt.be)**

zoals het IMF, de Wereldbank en de Wereldhandelsorganisatie beïnvloeden daardoor in sterke mate nationale beleidsmaatregelen. Dat is zeker het geval voor die ontwikkelingslanden die op de commerciële markt geen geld kunnen lenen en dus op het IMF en de Wereldbank aangewezen zijn om leningen of schuldherschikking te verkrijgen. Zij moeten zich schikken naar de leningsvoorwaarden die deze instellingen opleggen. Dat geldt eveneens voor de ontwikkelingslanden die lid zijn van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en verplicht worden om hun nationale beleid aan te passen aan de wettelijk bindende WTO-regels. Het halen van de Millenniumdoelstellingen in een land is dus niet enkel een kwestie van nationale beleidskeuzes, maar ook van hoe ‘vriendelijk’ of ‘vijandig’ de internationale economische omgeving ten opzichte van dit land is.

*Bij deze beslissingen wordt de inbreng van de betrokkenen vaak over het hoofd gezien.*

Veel ontwikkelingsprogramma's worden uitgevoerd zonder inbreng van de betrokkenen. De beslissingen hierover worden in de Wereldbank en het IMF genomen tijdens besloten besprekingen tussen de donoren en de betrokken regering in het Zuiden. Landen in het Noorden hebben in deze financiële instellingen veel meer macht en invloed omdat ze over een meerderheid aan stemmen (quorum) beschikken. Daardoor



Wolfowitz op de jaarlijkse vergadering van Wereldbank en IMF, 2005

bepalen zij in grotere mate de ontwikkelingsprogramma's en -projecten dan de betrokken derdewereldlanden zelf. Meer nog, de Wereldbank, het IMF en de regering van het ontwikkelingsland nemen vaak beslissingen zonder rekening te houden met de kennis, inbreng of goedkeuring van het betrokken parlement of van vertegenwoordigers van de armen. Het zijn nochtans zij die de gevolgen van een ontwikkelingsproject moeten ondergaan.

*De impact van die beslissingen op de betrokken mensen is soms zeer groot.*

Bij bepaalde projecten gebeurt het dat de lokale bevolking wordt verdreven van haar land, waarbij men ‘vergeet’ ze daarvoor te compenseren. Bij inheemse bevolkingsgroepen kan dit leiden tot de vernieling of het verlies van voorouderlijke grond, hun culturele waarden, politieke, economische en socioculturele instellingen, kwetsbare ecosystemen en

soms zelfs tot gewelddadige conflicten. Dat zagen we ondermeer in Bolivia en op de Filipijnen. Toch blijft dit verdrijven een gangbare praktijk. Dergelijke projecten zijn bijvoorbeeld grootschalige, commerciële ontginning van mineralen, olie en gas, woudkap, de bouw van grote dammen of snelwegen, of de industriële aanleg van plantages, al dan niet met de hulp van ontwikkelingsgeld.

*Eis voor meer inspraak.*

Regeringen in ontwikkelingslanden eisen al jaren meer inspraak in het internationaal economisch bestuur en een democratischere vertegenwoordiging in de Wereldbank en het IMF. In 2002 beloofden regeringen en internationale instellingen op de internationale VN-conferentie in Monterrey om de Wereldbank en het IMF democratischer te maken. Ondertussen zijn we drie jaar verder. Ook de eenzijdige en ondoorzichtige benoeming in 2005 van de Amerikaan Wolfowitz als hoofd van de Wereldbank toont duidelijk aan dat de grote donoren dominantie boven democratie en bondgenootschap verkiezen. Verder is er dringend nood aan participatie van de betrokken bevolking bij de uitwerking van ontwikkelingsprojecten. Dit wil zeggen aan een participatie en controle van het parlement of van vertegenwoordigers van de armen. Dat zien de regeringen in het Zuiden dan weer vaak niet zitten.



EU - Zuid-Afrika Cooperation Council, november 2005

## INTERNATIONAAL BELEID SCHIET TEKORT

Een wereldwijd bondgenootschap moet ervoor zorgen dat internationale beleidsmaatregelen de nationale armoedebestrijding ondersteunen in plaats van ondermijnen. Als men niet het juiste internationale beleid uitwerkt, zullen meer geld en meer ontwikkelingsprogramma's onvoldoende zijn. Integendeel, zulke maatregelen kunnen de situatie in sommige gevallen nog verergeren. We illustreren dit met enkele initiatieven die onder de vlag van 'armoedebestrijding' werden gelanceerd, maar vaak het tegenovergestelde effect hadden of hebben. De voorbije jaren voerde Broederlijk Delen al campagne rond een aantal van deze problemen.



Jubilee-actie voor schuldkwijtschelding, 2000

## ONVERANTWOORDE LENINGEN EN ONVOLDOENDE SCHULDKWIJTSCHELDING

De financiële wurggreep waarin vele ontwikkelingslanden zich bevinden, wordt voor een groot deel veroorzaakt door een ondraaglijk zware schuldenlast. De schulden zorgen ervoor dat ontwikkelingslanden niet of onvoldoende kunnen investeren in armoedebestrijding, voedselzekerheid, onderwijs of gezondheidszorg. De opgebouwde schuld is vaak ontstaan door een slecht beheer of door corruptie in die ontwikkelingslanden. Maar ook het feit dat donoren onverantwoord uitlenen, bijvoorbeeld door te lenen aan corrupte of dictatoriale regimes, ligt mee aan de basis van die schuldenlast. Denk maar aan de leningen aan het Marcos-regime op de Filipijnen.

Er is een duidelijk gebrek aan transparante regels voor een verantwoorde uitleningspolitiek. Er is ook nood aan een evenwichtig besluitvormingsproces

rond schulderschikking en -kwijtschelding waarbij alle betrokken instanties (ook bedrijven en banken) een stem en een bijdrage leveren. Op dit moment bepalen alleen de schuldeisers de regels en nemen zij de beslissingen. Dit maakt dat zij maatregelen zoals privatisering, liberalisering en het snoeien in publieke dienstverlening kunnen doorduwen in een ontwikkelingsland, terwijl zulke maatregelen de armoede in het betreffende land in de hand kunnen werken.

Veel van de beloofde kwijtscheldingen, zoals degene afgedwongen door de Jubilee-campagne in 2000, zijn tot op vandaag niet uitgevoerd. In juli 2005 beloofde de G8 een schuldkwijtschelding voor de achttien armste landen, maar ook hier blijven de controversiële voorwaarden van kracht. Alweer moeten we afwachten of deze belofte effectief wordt nagekomen.

*In MDG 8 belooft men een duurzame oplossing voor het schuldenprobleem, maar de huidige voorstellen zijn halfslachtig en vaak politiek gekleurd. Daardoor blijft de schuldcrisis aanhouden.*

## OPGELEGDE HANDELSLIBERALISERING

Grote internationale instellingen zoals de Wereldbank, het IMF en de Wereldhandelsorganisatie zweren bij een snelle en volledige integratie van de ontwikkelingslanden in de globale economie. De vrijmaking van de financiële-



en handelsmarkten zou goed zijn voor de ontwikkeling van een land en is daarom een van de standaardvoorwaarden die de Wereldbank en het IMF aan arme landen opleggen om hulp te ontvangen. Europa ligt bijvoorbeeld mee aan de basis van de druk van de internationale instellingen op landen als Kameroen om hun grenzen open te gooien. De nieuwe economische akkoorden (EPA's) tussen de Europese Unie en de ACS-landen (Afrika, de Caraïben en het Stille Oceaan gebied) zullen deze tendens vanaf 2008 enkel maar versterken. Het verhaal van de Kameroense kippenboeren toont duidelijk aan dat de liberalisering van de handel niet per definitie leidt tot een gunstig resultaat voor de armen of tot meer werkgelegenheid en economische groei.

MDG 8 belooft 'de ontwikkeling van een open, voorspelbaar, niet-discriminerend en op regels gebaseerd handelssysteem' en 'een tarief- en quotavrije markttoe-



Pascal Lamy (l), directeur-generaal van de Wereldhandelsorganisatie

gang voor exportproducten van de minst ontwikkelde landen'. Daar is nog niet veel van in huis gekomen. Erger nog, het Noorden blijft zelf in de fout gaan. Zo zorgen exportsubsidies van de VS en de Europese Unie ervoor dat de landbouwmarkten van ontwikkelingslanden verstoord worden. Zware invoertaksen zorgen er dan weer voor dat producten uit het Zuiden geen eerlijke kans krijgen op markten in het Noorden. De bananenboeren van het Filipijnse dorpje Sibulan weten erover mee te spreken.

*Vrijmaking van de financiële- en handelsmarkten is een van de standaardvoorwaarden om hulp te ontvangen en wordt door donoren via de Wereldbank en het IMF aan arme landen opgelegd. Ondertussen zorgen exportsubsidies in het Noorden ervoor dat de markten van de ontwikkelingslanden verstoord worden.*

## TE WEINIG EN VERKEERDE ONTWIKKELINGSHULP

Het verhaal van het klatergoud in Bolivia toonde ons reeds dat ontwikkelingslanden vaak weinig middelen hebben om te investeren in structurele armoedebestrijding, zoals bijvoorbeeld in de ondersteuning van de lokale productie of in de nodige infrastructuur (goede wegen op het platteland) om binnenlandse producten bij de consumenten te brengen. Hierdoor worden deze landen vaak verplicht om hun gronden te verkopen aan buitenlandse bedrijven. Meer en betere hulp is dringend nodig om ontwikkelingslanden structureel vooruit te helpen, zodat ze voor zichzelf kunnen instaan en hun eigen ontwikkelingsplannen kunnen waarmaken.

### Betere hulp

Een slechte coördinatie tussen de vele donoren en de verscheidenheid aan ontwikkelingsprogramma's en procedures zorgt er in sommige gevallen voor dat het effect van de hulp teloor gaat of dat de hulp niet komt waar ze het meest nodig is. De ontwikkelingshulp die donoren bieden is nog te vaak gekoppeld aan eigen belangen. Ook benoemen donoren een aantal zaken als ontwikkelingshulp die dat helemaal niet zijn. Denk maar aan militaire coöperatie of het afkopen van milieuverplichtingen door het Noorden.

### Meer hulp

Experten zoals professor Sachs<sup>3</sup> stellen dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking in 2006 met 73 miljard en tegen 2015 met 135 miljard dollar zal moeten verhogen wil men de MDG's waarmaken. Donoren zeggen al 35 jaar dat ze 0,7% van het Bruto Nationaal Product (BNP) aan ontwikkelingssamenwerking zullen besteden, maar tot op heden is daar nog maar weinig van in huis gekomen. Er is geen wettelijke verplichting of bindende tijdslijn waarbinnen alle donoren dit moeten waarmaken. De Europese Unie heeft wel beloofd om tegen 2015 de 0,7-norm te realiseren. Maar enkele EU-landen hebben al aangegeven hierop te zullen terugkomen. De Verenigde Staten en Japan trekken zich van de 0,7-belofte helemaal niets aan. Bovendien blijven donoren treuzelen met het instellen van nieuwe mechanismen om de Millenniumdoelstellingen te financieren. Diverse voorstellen, zoals een Tobintaks (belasting op muntransacties), een taks op vliegtuigtickets of een kerosinetaks, kunnen we onmiddellijk uitvoeren.

*Meer en betere hulp is dringend nodig om ontwikkelingslanden structureel vooruit te helpen, zodat ze voor zichzelf kunnen instaan en hun eigen ontwikkelingsplannen kunnen waarmaken. Elk getreuzel is ethisch onverantwoord, want ondertussen sterft elke drie seconden een persoon aan hongersnood.*

<sup>3</sup> Zie 'Investing in Development. A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals' van het VN Millennium Project, UNDP.

# En wat verstaat Broederlijk Delen onder een wereldwijd



Millenniumdoelstelling 8 plaatst de verantwoordelijkheid voor de realisatie van ontwikkeling niet alleen bij ontwikkelingslanden, maar ook bij donoren en internationale instellingen. Dat is niet min. Maar de praktijk toont aan dat het concept bondgenootschap, zoals het nu geformuleerd is, nog in zijn kinderschoenen staat. We formuleren de drie meest essentiële elementen van wat Broederlijk Delen onder een wereldwijd bondgenootschap verstaat.

## GELIJKWAARDIGHEID: IEDEREEN HEEFT RECHT OP ONTWIKKELING

Een bondgenootschap vertrekt van het idee dat beide partijen mekaar gelijke zijn; of meer in het algemeen dat iedereen in dat bondgenootschap mekaar gelijke is. Dit wil zeggen: iedereen heeft

het recht om uit de armoede getild te worden; iedereen heeft recht op een menswaardig leven. Elke mens en de groep waartoe hij of zij behoort, moet dit recht op ontwikkeling op een wettelijke manier kunnen afdwingen van de overheid, van bedrijven en van internationale organisaties. Het recht op ontwikkeling werd trouwens door de Verenigde Naties expliciet erkend.

Het denken in termen van een 'halvering' van de armoede staat haaks op het idee van 'rechten' die aan iedereen - zonder onderscheid van klasse of ras - toebehoren. Daarom is de koppeling van een mensenrechtenbenadering aan de Millenniumdoelstellingen prioritair. Een mensenrechtenbenadering vestigt immers de aandacht op de bijhorende juridische verplichtingen. Dat zou de MDG's veel minder vrijblijvend maken.

Veel landen in Noord en Zuid hebben er echter belang bij om de mensenrechtenbenadering niet expliciet aan de MDG's te koppelen. Landen in het Noorden werken liever samen op basis van solidariteit en vrijgevigheid dan op basis van een juridische verplichting. Om dezelfde reden is ook de Wereldbank weigerachtig om een mensenrechtenbenadering van ontwikkeling in haar beleid op te nemen.

# bondgenootschap?

## DEELNAME VAN ALLE BETROKKENEN

In een goed bondgenootschap wordt iedereen betrokken. Armoedebestrijding maakt weinig kans op slagen zonder een deelname van de armen. Vertegenwoordigers van de arme gemeenschappen moeten kunnen participeren bij de bepaling van de ontwikkelingsprioriteiten, nationale millenniumplannen en bij de installatie van de controlemechanismen.

In theorie heeft de bevolking het recht op participatie in armoedebestrijdingsplannen, zoals bijvoorbeeld in de armoedebestrijdingsplannen van de Wereldbank en in de Cotonou-akkoorden tussen de EU en de ACP-landen (Afrika, de Caraïben en het Stille Oceaan gebied). Ook bestaan er beleidsrichtlijnen van internationale instellingen waarin erkend wordt dat de betrokken bevolking gehoord moet worden vooraleer ze ontwikkelingsprojecten uitvoeren. De praktijk toont echter aan dat dit recht op participatie in vele gevallen dode letter blijft. De bevolking die de effecten van een ontwikkelingsproject moet ondergaan, wordt te laat naar haar mening gevraagd of de mening wordt gewoon genegeerd.

Het recht op participatie én instemming van de meerderheid moet in alle internationale, nationale en lokale armoedebestrijdingsplannen ingeschreven worden; het moet wettelijk afdwingbaar worden

en op de naleving ervan moet toegezien worden. Bij ontwikkelingsprojecten moeten regeringen en/of internationale ontwikkelingsorganisaties de betrokken bevolking op voorhand informeren om vervolgens hun vrije toestemming te vragen. Alleen op die manier worden de ontwikkelingsprogramma's door de bevolking gedragen en zullen ze het gewenste effect opleveren. De deelname van armen en andere betrokken groepen veronderstelt ook doorzichtige besluitvorming. De toegankelijke verspreiding van informatie maakt dat de betrokkenen een weloverwogen keuze kunnen maken.

## OPTIE VOOR DE ARMEN

Een bondgenootschap wordt aangegaan om een gezamenlijk project te realiseren. Bij de Millenniumdoelstellingen is er wel sprake van een gezamenlijk project tussen Noord en Zuid, maar zoals gezegd worden de betrokkenen - de armen zelf - weinig of niet gehoord. Bij de uitwerking van nationale millenniumplannen moeten de belangen van de armen centraal staan. Het beleid moet zo in elkaar steken dat de armen op lange termijn zelf hun toekomst kunnen uitbouwen. Alle betrokken partijen moeten hun verantwoordelijkheden opnemen en over de nodige bewegingsruimte en middelen beschikken om die verantwoordelijkheden in daden om te zetten. Ook daar wringt het schoentje.

# Wat betekent dit voor de invulling van MDG 8?

Zoals VN-voorzitter Kofi Annan in zijn rapport 'In Larger Freedom' aangeeft, is een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling cruciaal voor de realisering van de Millenniumdoelstellingen. We mogen daarbij het ruimer kader niet uit het oog verliezen: armoede wordt in de hand gewerkt door (burger)oorlogen, gewapende of onderhuidse conflicten, natuurrampen, oneerlijke of ondemocratische internationale beslissingsprocedures, corruptie en slecht beheer in ontwikkelingslanden, inefficiënte ontwikkelingsprogramma's of een tekort aan financiële middelen om een langetermijnplanning op te stellen. Wil men de armoedeproblemen op een structurele manier oplossen, dan zal men op deze verschillende terreinen tegelijk moeten werken en daar voldoende middelen voor vrijmaken. Momenteel ligt de klemtoon te veel op de geldstromen tussen Noord en Zuid en te weinig op de gezamenlijke inspanning voor een legitiem en goed werkend bondgenootschap.

De partnerrelatie tussen rijke en arme landen moet beter uitgewerkt worden dan wat nu in MDG 8 omschreven wordt. Iedereen heeft daarbij een eigen verantwoordelijkheid. Ontwikkelingslanden moeten - in samspraak met de lokale bevolking - goede nationale armoedebestrijdingsplannen ontwikkelen. Ze

moeten hiervoor meer middelen vrijmaken en erop toezien dat het geld goed wordt besteed. Dit veronderstelt ook dat ze de corruptie bestrijden, de democratie bevorderen en de mensenrechten respecteren. Ze moeten investeringen aanwenden om de economische groei in het land te bevorderen - zonder daarbij te snoeien in sociale voorzieningen - en via adequate belastingsmaatregelen een betere herverdeling doorvoeren. Middeninkomenslanden, waar de MDG's binnen bereik zijn, moeten een 'Millennium Plus-agenda' met meer ambitieuze doelen uitwerken.

Ontwikkelde landen en de internationale instellingen moeten de ontwikkelingslanden de nodige morele en financiële steun geven om de nationale armoedebestrijdingsplannen uit te voeren. Dit wil zeggen dat er meer en betere ontwikkelingshulp beschikbaar moet zijn en dat de schuldenlast verminderd moet worden. Dit houdt ook in dat het huidige financieel en handelssysteem meer ontwikkelingsgericht en democratischer gemaakt moet worden, en dat de huidige ontwikkelingsprogramma's en maatregelen geharmoniseerd, gecoördineerd en meer coherent gemaakt moeten worden. Een deel van deze wijzigingen hebben donoren al beloofd, maar helaas nog niet in de praktijk omgezet.

# Politieke eisen voor België

Een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling moet zich in de eerste plaats op de cruciale aspecten van de ontwikkelingsdynamiek concentreren. Vooral de hindernissen die deze dynamiek belemmeren moeten snel weg: oneerlijke handel, tekort aan investeringen in het Zuiden, te weinig internationale markt-toegang voor arme landen, schuldenlast, werkloosheid, te weinig overdracht van technologie, aids en het tekort aan goedkope geneesmiddelen, onstabiele en incoherente ontwikkelingshulp, ondemocratische internationale economische structuren, enzovoort.

Landen in het Noorden dragen hierin een grote verantwoordelijkheid. Meer dan de landen in het Zuiden zijn ze in staat om snel een aantal hindernissen uit de weg te ruimen. Dat is nodig om de Millenniumdoelstellingen te realiseren. Ook ons land kan zijn bijdrage leveren.

Met het VERZOEKSCHRIFT<sup>4</sup> roepen we iedereen op om de gezamenlijke eisen van de noord-zuidbeweging te onderschrijven (zie kader).

Hieronder volgt een beknopte toelichting van deze eisen aan de Belgische regering. De meer gedetailleerde en technisch uitgewerkte eisen staan in een lobbydossier dat we aan de beleidsverantwoordelijken bezorgen. In ons lobbywerk volgen we deze eisen van nabij op!

## IK VRAAG AAN DE BELGISCHE OVERHEID

- Al het nodige te doen om de Millenniumdoelstellingen op de beste manier en samen met het Zuiden te realiseren.
- Deze inspanningen onverkort verder te zetten om armoede en onrecht helemaal uit de wereld te bannen.

Dit betekent in eerste instantie:

- Volledige kwijtschelding van schulden van arme landen.
- Rechtvaardige handelsrelaties met het Zuiden.
- Meer geld voor ontwikkelingssamenwerking - minstens 0,7% vanaf 2010.

## 1. VOLLEDIGE KWIJTSCHELDING VAN SCHULDEN VAN ARME LANDEN

Ontwikkelingslanden kunnen de MDG's niet realiseren als ze teveel schulden moeten afbetalen. België moet daarom ijveren voor:

- **Een volledige kwijtschelding van alle schulden van de armste ontwikkelingslanden.** Van de 100 miljard dollar extra kwijtschelding die men in 2000 aan de armste landen beloofde, is nog maar een derde gerealiseerd.

<sup>4</sup> Het verzoekschrift kan je vinden op pagina 15 van deze brochure. Meer info staat ook op [www.detijdloopt.be](http://www.detijdloopt.be).

Wij vragen daarom een onmiddellijke uitvoering van de resterende 67 miljard dollar kwijtschelding. De beloftes die gemaakt zijn op de G8-top in juli 2005 moeten uitgebreid worden naar andere hulpbehoevende landen. De voorwaarden die armoede in de hand werken, moeten uit het eisenpakket van donoren verdwijnen.

- **Een efficiënte en rechtvaardige aanpak van de schuld van middeninkomenslanden.** Een onafhankelijk panel moet beoordelen wat aan schuldaflossing kan besteed worden zonder dat de ontwikkeling van de bevolking in gevaar komt. Het moet ook nagaan welk deel van de schuld op onrechtmatige manier werd aangegaan. Deze schuld moet zonder meer worden kwijtgescholden.

## 2. RECHTVAARDIGE HANDELS-RELATIES MET HET ZUIDEN

Handel moet werken als een motor vóór en niet tegen ontwikkeling. Wij willen de Belgische regering onder druk zetten om stappen te ondernemen bij de Europese Commissie die bevoegd is voor handel. Dat betekent onder meer:

- **Geen verplichte liberalisering:** ontwikkelingslanden moeten het recht hebben om vanuit hun eigen situatie zelf te kiezen hoe, wanneer en of ze zich in de wereldeconomie integreren. Waar nodig moeten ze hun zwak-



Nic Balthazar, Roos Van Acker en Geena Lisa tonen hun witte band

- **Geen dumping:** de dumping van goedkope producten (vaak onder de kostprijs) uit het Noorden moet zo snel mogelijk worden gestopt. Dit geldt in de eerste plaats - maar niet uitsluitend - voor landbouwproducten. België moet ervoor zorgen dat hier op Europees niveau al in 2006 de nodige stappen rond worden gezet.
- **Meer markttoegang voor het Zuiden:** de invoertaksen op producten die een concurrentievoordeel hebben en een belangrijke bron van inkomsten zijn voor de ontwikkelingslanden, moeten zo snel mogelijk naar beneden of helemaal verdwijnen.

### 3. MEER EN BETERE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING - MET DE NADRIJK OP SAMENWERKING

België besteedt nog altijd geen 0,7% van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI) aan ontwikkelingssamenwerking. Die belofte is intussen al 35 jaar oud. Onze regering beloofde bij wet om in 2010 de 0,7% te halen, maar loopt steeds verder achter op het groeipad dat daarvoor werd afgesproken.

- België moet **vanaf 2010 minstens 0,7%** van het BNI aan ontwikkelings-samenwerking besteden en het **groeipad naar de 0,7%** moet onmiddellijk **bij wet** worden **vastgelegd**.
- De **kwaliteit**, de openheid en de controle van de **officiële ontwikkelings-hulp** moeten al in 2006 verbeteren. Daarbij moeten de belangen van de armen centraal staan. Het ontwikkelingsbudget mag niet vervuild worden, bijvoorbeeld door het financieren van militaire coöperaties met geld van ontwikkelingshulp. De eigen commerciële belangen bij ontwikkelings-samenwerking moeten volledig en zo snel mogelijk verdwijnen.
- België moet zijn hulp zo snel mogelijk **afstemmen op de nationale armoedebestrijdingsplannen** van de ontwikkelingslanden. Hiervoor moet een tijdslijn opgesteld worden, zodat de publieke opinie dit kan controleren.



Actie tegen de armoede in New York op 10 september 2005

Dit moet gepaard gaan met vereenvoudigde procedures, directe budget-hulp en een meerjarenbudget.

- Er moeten **nieuwe en bijkomende financieringsbronnen** gebruikt worden. Naast de noodzakelijke 0,7% uit het jaarlijkse overheidsbudget, vinden wij een belasting op munttransacties - de **Tobintaks** - het belangrijkste. De taks brengt niet alleen extra middelen op, maar draagt ook bij tot controle op kapitaalstromen en het voorkomen van grote financiële crisissen. België moet binnen de EU zorgen dat andere Europese landen dit initiatief mee onderschrijven.
- Op het internationale niveau moeten er zo snel mogelijk **bindende (inter)nationale regels voor alle ontwikkelingsprojecten en voor Belgische en multinationale ondernemingen komen**. Privé-bedrijven moeten op zo'n wijze zaken doen dat zij bijdragen tot een duurzame en sociale groei.

## BROEDERLIJK DELEN LEGT DE NADRUK OP PARTICIPATIE EN INSPRAAK

Broederlijk Delen vraagt bijzondere aandacht voor de participatie van de armen en andere belanghebbenden. Een goede participatie én inspraak veronderstelt een democratische besluitvorming, transparantie in het beleid en de tijdige en toegankelijke verspreiding van informatie, zodat de betrokkenen een weloverwogen keuze kunnen maken. Daarom de volgende bijkomende politieke eisen:

### PARTICIPATIE EN INSPRAAK:

- België moet er op de diverse fora voor ijveren dat niet de donorbelangen maar **de belangen van de armen centraal staan** bij de uitwerking van millenniumplannen of andere ontwikkelingsprojecten. Alleen op die manier kunnen de armen op lange termijn zelf hun toekomst uitbouwen.
- België moet er op de diverse beleidsniveaus voor pleiten dat goed uitgebouwde participatiestructuren **meer inspraak en een actieve inbreng van de (arme) bevolking** garanderen. België moet ervoor ijveren dat dit recht op participatie én instemming in internationale en nationale armoedebestrijdingsplannen ingeschreven wordt. Daar waar dit recht in theorie reeds bestaat, moet België mee toezien op de effectieve naleving ervan. Ook bij andere ontwikkelingsprojecten, zoals bijvoorbeeld de bouw van dammen, moeten regeringen en/of internationale ontwikkelingsorganisaties de betrokken bevolking op voorhand informeren om vervolgens hun vrije toestemming te vragen.
- Op het internationale niveau moeten **ontwikkelingslanden** zo snel mogelijk **reële inspraak krijgen** in gespecialiseerde instellingen zoals het IMF en de Wereldbank **door een groter aantal stemmen**.

### TRANSPARANTIE:

- Er moet zo snel mogelijk een **verplichte rapportering aan het Belgisch parlement** ingevoerd worden over het beleid van de Wereldbank, het IMF en de regionale ontwikkelingsbanken en over de standpunten die de Belgische vertegenwoordigers in die instellingen innemen. Zo kunnen parlementairen en ngo's beter nagaan of het geld goed wordt besteed en controleren welk beleid België in die instellingen verdedigt.
- Er moet een **onmiddellijke verplichte rapportering** komen van de federale regering aan het Belgisch parlement over de standpunten inzake handel van de Belgische vertegenwoordigers bij de Europese Commissie en de WTO.

# Besluit

Broederlijk Delen is solidair met de meest kwetsbare mensen in het Zuiden en ondersteunt hen bij de realisatie van hun eigen plannen. Mensen in het Zuiden werken dagelijks aan haalbare en duurzame armoedebestrijding. Met weinig of geen middelen vinden ze alternatieven die werken. Sommige problemen zijn helaas hardnekkig en worden veroorzaakt door structuren van onrecht waarop onze partnerorganisaties in het Zuiden niet altijd vat hebben. Deze problemen kan men enkel op internationaal niveau bestrijden. Daarom doet Broederlijk Delen aan politiek werk. We proberen politieke beleidsmakers te overtuigen om beslissingen te nemen die structuren van onrecht tegengaan of bijsturen.

De internationale gemeenschap wil een aantal van deze problemen het hoofd bieden via een goed functionerend bondgenootschap en heeft met MDG 8 getracht hieraan gestalte te geven. Voor Broederlijk Delen is helaas duidelijk dat aan dit bondgenootschap nog veel gesleuteld moet worden. Daarom hebben we deze politieke brochure uitgewerkt, waarin we beklemtonen dat het belang van de armen bij de uitwerking van armoedebestrijdingsplannen centraal moet staan en dat hun stem daarin gehoord moet worden.

Na vijf jaar Millenniumdoelstellingen kunnen we een tussentijdse balans opmaken. Wat is er ondertussen gerealiseerd? Het wereldbeeld kleurt vooralsnog niet mooier. Azië gaat er weliswaar op vooruit, maar de situatie in Latijns-

Amerika is ongeveer dezelfde en Afrika is er ten opzichte van 2000 nog slechter aan toe. De doortocht van een orkaan of een fel conflict doen bovendien jarenlange inspanningen in een mum van tijd teniet of scheppen nieuwe vormen van armoede.

Een groot deel van de wereldbevolking is vandaag zeer arm en leeft in mensonwaardige omstandigheden, terwijl de internationale gemeenschap de middelen heeft om hen een beter leven te geven. Elk getalm is daarom ethisch onverantwoord. En nee, de MDG's zullen niet alles oplossen. Maar als onze regering en de beleidsverantwoordelijken in andere landen de doelstellingen tegen 2015 realiseren, ziet de wereld er al een pak beter uit.

Misschien zucht u na het lezen van dit dossier: 'Ach, het is ook nooit goed. Het is de job van die organisaties om altijd maar kritiek te leveren.' Inderdaad... we beschouwen het als onze opdracht om onrecht blijvend aan te klagen... maar eveneens om de alternatieven in het Zuiden te steunen. Zolang er nog één arme onnodig sterft, vinden wij het inderdaad nooit goed genoeg.

Het is dus van groot belang dat we met heel veel mensen achter deze politieke eisen staan. Dat we met de hele noord-zuidbeweging en met een wereldwijde campagne de wereldleiders duidelijk maken dat de realisatie van de MDG's tegen 2015 een absolute must is. Daarom moeten we allemaal samen het verzoekschrift ondertekenen.



## Schrijf Geschiedenis

Schrijf armoede de wereld uit!

De wereld zal er in 2015 heel anders uitzien.  
Dat is in elk geval beloofd door alle lidstaten van de Verenigde Naties.  
191 staatshoofden hebben de **Millenniumdoelstellingen** ondertekend,  
hun engagement om armoede en onrecht drastisch aan te pakken.

Dit is een historische kans om het tij te keren.  
We zullen in eigen land en wereldwijd druk uitoefenen  
om deze beloftes in resultaten om te zetten.

**2015**  
DE MILLENNIUMDOELSTELLINGEN  
DE TIJD LOOPT

Broederlijk Delen  
Huidevettersstraat 165  
1000 Brussel  
tel. 02.502.57.00  
fax 02.502.81.01  
info@broederlijkdelen.be  
[www.broederlijkdelen.be](http://www.broederlijkdelen.be)

Verkoopprijs: € 2,5

Deze brochure verduidelijkt het politieke luik van de campagne 'Het Zuiden wil groeien'. Centraal staat de uitbouw van een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling (Millenniumdoelstelling 8).

Wat zijn de Millenniumdoelstellingen? Wat is er al gerealiseerd? Wat moet er nog gedaan worden tegen 2015? Waarom is een wereldwijd bondgenootschap voor ontwikkeling cruciaal? Hoe ziet Broederlijk Delen deze internationale samenwerking en welke eisen formuleren we ten aanzien van de Belgische regering?

Voor actuele informatie over de politieke actie en alle aspecten van de campagne 2006:  
[www.broederlijkdelen.be](http://www.broederlijkdelen.be), klik op Campagne 2006.